

Työsuojelun säädösvalmistelun seuranta 2/2022

Työ- ja tasa-arvo-osasto 23.9.2022

Sisältö

1.	Vireillä olevat työsuojelua koskevat säädöshankkeet.....	5
1.1	Työturvallisuuslain muuttaminen	5
1.2	Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (654/2020) muuttaminen	6
1.3	Lisääntymisterveydelle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä ja vaaran torjunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (603/2015) muuttaminen	7
1.4	Terveiden tilojen vuosikymmen -toimenpideohjelman toteuttaminen	8
1.5	EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutus työsuojelusäädöksiin.....	9
1.6	Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen	10
1.7	Hallituksen esitys eduskunnalle väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä tehdyn Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi.....	11
1.8	Työympäristötyön erityisansio- ja ansiomitalista annetun asetuksen muuttaminen	12
1.9	Työkuormituksen hallintaa koskevien säännösten ja ohjeistuksen tarkistaminen.....	12
1.10	Ns. työelämän koronapassia tai vastaavaa vaihtoehtoa koskevan lainsäädännön valmistelu	13
1.11	Vähimmäispalkkauksen valvontaa koskevien säännösten muuttaminen	14
1.12	Työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta annetun asetuksen (1267/2019) muuttaminen	15
1.13	Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annetun lain (452/2020) muuttaminen	16

Johdanto

Lainsäädäntö on yksi tehokkaimmista keinoista vaikuttaa työpaikkojen ja siellä tehtävän työn turvallisuuteen ja terveellisyteen. Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston työsuojeluun liittyvä säädösvalmistelu sisältää kansallisen lainsäädännön valmistelun lisäksi EU-tasoisien lainsäädännön valmistelun.

Työsuojelua koskeva lainsäädäntö muodostaa oman oikeudenalansa, joskin sillä on vahva liittymä ja sama käsitteellinen ympäristö yleisen työoikeuden kanssa. Työsuojelua koskevien säännösten ydinalue muodostuu työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden suojelua koskevista säännöksistä. Keskeisin niistä on työturvallisuuslaki (738/2002).

Työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön kuuluu työympäristön fyysistä ja henkistä turvallisuutta koskevien säännösten ohella työaikaa ja tietyssä laajuudessa muita työsuhteen ehtoja sekä työelämän yhdenvertaisuutta koskevat säännökset. Työsuhdetta koskevan lainsäädännön valmistelu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, mutta sen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaiselle työsuojeluviranomaiselle (aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet).

Olennaisena osana työsuojelulainsäädäntöä ovat myös koneiden, laitteiden ja kemikaalien sekä muiden työssä käytettävien tuotteiden turvallisuuteen liittyvät säännökset.

Työsuojelua koskevan säädösvalmistelun tavoitteena on huolehtia siitä, että lainsäädäntö on vaikuttavaa, ajantasaista, tarkoituksenmukaista ja selkeätä. Lainsäädännön tulee olla työnantajien ja työntekijöiden sekä valvontaviranomaisen kannalta helposti sovellettavissa olevaa ja ymmärrettävää. Säädökset tukevat ministeriön ja työ- ja tasa-arvo-osaston strategisia tavoitteita. Säännökset eivät saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille.

Säädösvalmistelun osana huolehditaan siitä, että EU:n työsuojelua koskevia aloitteita ja säädösvalmistelua seurataan valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. EU-lainsäädännön valmisteluun pyritään vaikuttamaan kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Työsuojelua koskevien säädösten valmistelu perustuu systemaattiseen toimintaympäristön ja voimassa olevan säädöskokonaisuuden ja yksittäisen säännösten tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden seurantaan ja analyysiin. Työsuojelulainsäädäntöä

valmistellaan kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmisteleivassa neuvottelukunnassa (TTN) yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Lainsäädäntösuunnitelmat ja -aloitteet käsitellään neuvottelukunnassa varhaisessa vaiheessa, ja valmistelu toteutetaan pääsääntöisesti neuvottelukunnan asettamissa kolmikantaisissa jaostoissa. Joissakin tapauksissa valmistelu voidaan toteuttaa virkatyönä.

Tässä noin kaksi kertaa vuodessa päivitettävässä ajankohtaistiedotteessa kuvataan sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston vastuulla olevat työsuojeluun liittyvät säädösvalmisteluhankkeet, niiden vastuuhenkilöt sekä valmisteluvaihe. Tiedotteeseen ei ole sisällytetty ministeriön 1.9.2017 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen myötä osastolle siirtyneitä asioita (kuten tasa-arvo, lomitukset ja työterveyshuolto).

Euroopan unionissa vireillä olevat työsuojeluun liittyvät lainsäädäntöasiat sekä kuvaudet työsuojelualan EU:n toimijoista esitetään erillisessä Työsuojelun EU-tiedotteessa. Sitä päivitetään samaan aikaan tämän kansalliseen säädösvalmisteluun liittyvän tiedotteen kanssa noin kaksi kertaa vuodessa.

1. Vireillä olevat työsuojelua koskevat säädöshankkeet

1.1 Työturvallisuuslain muuttaminen

Hallituspuolueet tekivät 17.12.2020 linjauksen toimista, joilla edistetään yli 55-vuotiaiden työllisyyttä. Toimenpidekokonaisuuteen sisältyi linjaus siitä, että edistetään työssä jatkamista tarkistamalla työturvallisuuslakia muutoksilla, joilla korostetaan iän ja ikään-tymisen sekä työn fyysisen ja henkisen kuormituksen merkityksen huomioon ottamista toimissa, joilla työnantajan velvollisuutena on huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä.

Hallituksen edellyttämä yli 55-vuotiaiden työllisyyden edistämiseksi tehtävä työturvallisuuslain tarkistaminen on valmisteltu työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvotelukunnan (TTN) asettamassa työkuormituksen hallinta -jaostossa.

Jaosto on valmistellut esityksen työturvallisuuslain muuttamiseksi. Työnantajan yleistä huolehtimisvelvollisuutta koskevaa 8 §:ää täsmennettäisiin säätämällä työnantajan velvollisuudeksi erityisesti ottaa huomioon, että työntekijän henkilökohtaiset edellytykset voivat edellyttää yksilöllisiä työsuojelutoimenpiteitä työntekijän turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi. Työnantajan tarkkailuvelvollisuuden piiriin lisättäisiin työntekijöiden turvallisuus ja terveys työssä. Työn vaarojen selvittämistä ja arviointia koskevaa 10 §:ää tarkennettaisiin säätämällä työntekijän ikääntyminen vaarojen arvioinnissa huomioon otettavaksi. Vaarojen arviointivelvollisuutta täsmennettäisiin myös säätämällä sekä työn fyysiset että psykososiaaliset kuormitustekijät huomioon otettavaksi. Lisäksi työnantajalle säädettäisiin velvollisuus ottaa huomioon työntekijän henkilökohtaiset edellytykset opetusta ja ohjausta annettaessa.

Työturvallisuuslakia ehdotetaan täsmennettäväksi myös siten, että erityistä vaaraa aiheuttavaa työtä koskevaan 11 §:ään lisättäisiin raskaana olevan työntekijän lisäksi maininta äskettäin synnyttäneestä sekä imettävästä työntekijästä. Lisäksi 11 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi asetuksenantovaltuus, jotta valtioneuvoston asetuksella voitaisiin nykyistä selkeämmin antaa tarkentavia säännöksiä koskien raskaana olevaa, äskettäin synnyttäneitä ja imettävää työntekijää.

Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella kesällä 2022. Esitys on käsitelty 15.9.2022 työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle marraskuussa 2022.

Lisätietoja: Jenny Rintala
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63421

1.2 Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (654/2020) muuttaminen

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan HTP-jaosto valmistelee esityksen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista muuttamiseksi. HTP-arvoja koskeva säädösvalmistelu on jatkuva prosessi: vanhoja raja-arvoja päivitetään ja uusille aineille asetetaan raja-arvoja sitä mukaa kun uutta tietoa aineiden terveysvaikutuksista ilmenee. Uuden asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2024. Tällöin ilmestyisi myös STM:n julkaisu HTP-arvot 2024.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63402 (Ylitöyrä)

1.3 Lisääntymisterveydelle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä ja vaaran torjunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (603/2015) muuttaminen

EU:ssa on syöpädirektiivin päivityksen yhteydessä päätetty lisätä lisääntymiselle vaaralliset kemikaalit syöpädirektiivin soveltamisalaan. Tämä edellyttää muutoksia lisääntymisterveyttä koskevaan valtioneuvoston asetukseen. Asetuksella on osaltaan pantu täytäntöön EU-direktiivi 92/85/ETY toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä. Asetuksen uudistuksen yhteydessä pyritään selkeyttämään tämän direktiivin kansallista täytäntöönpanoa. Samalla päivitetään myös asetuksen listausta lisääntymisterveydelle vaarallisiksi katsottavista tekijöistä.

Päivitystarpeita käsitellään työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa (TTN) ja sen HTP-jaostossa. Työturvallisuuslakia koskevan muutosesityksen (yli 55-vuotiaiden työllisyyden edistäminen) yhteydessä ehdotetaan lisättäväksi työturvallisuuslain 11 §:ään uusi asetuksenantovaltuus, jonka nojalla asetusmuutokset on tarkoitus toteuttaa. Tavoitteena on saada asetusmuutokset voimaan vuoden 2023 aikana.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski, Noora Pajukoski ja Katri Danner

Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi

Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski), 02951 63710 (Pajukoski) ja 02951 633 92 (Danner)

1.4 Terveiden tilojen vuosikymmen -toimenpideohjelman toteuttaminen

Valtioneuvoston kanslia asetti syksyllä 2017 Terveiden tilojen vuosikymmen -toimenpideohjelman, joka toimeenpannaan vuosina 2018–2028. Ohjelmassa muutetaan arkiympäristöjä hyvinvointia ja terveyttä tukevia elämäntapoja mahdollistaviksi. Hankkeen tavoitteena on julkisiin tiloihin liittyvän terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan rakennusten kosteus- ja homeongelmia käsitelleen mietinnön pohjalta eduskunta antoi toukokuussa 2013 kannanoton (EK 5/2013 vp), jossa edellytettiin toimenpiteisiin hallituksen tuli ryhtyä sisäilmaongelmiin liittyvän tilanteen parantamiseksi. Valtioneuvosto on ottanut eduskunnan kannanotot huomioon ja raportoinut tästä eduskunnalle. Tulokset heijastuvat mm. useina toimeenpannutuina hankkeina sekä tarpeena jatkaa monialaista yhteistyötä käynnistetyn toimenpideohjelman puitteissa.

Toimenpideohjelman tavoitteita ovat mm.

- Julkisen rakennuskannan tervehtyttäminen
- Sisäilmaan liittyvän oireilun ja sairastavuuden ennaltaehkäisy rakentamisen, viestinnän ja terveydenhuollon keinoin
- Sisäilmasta kärsivien hoidon ja kuntoutuksen edistäminen ja sosiaaliturvan selvittäminen
- Rakennuksiin liittyvän terveydellisen riskin arvioinnin parantaminen
- Osaamisen ja ohjeistuksen lisääminen kattavasti erityisesti terveydenhuollon, rakennusfysiikan, rakennusvalvonnan, kuntotutkimuksen ja hankintaosaamisen alueilla
- Rakentamiseen ja kiinteistöjen ylläpitoon liittyvien prosessien vahvistaminen mm. rakennustöiden olosuhteiden hallinnan ja laadunvarmistuksen keinoin.

Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu, että toimintaohjelmaa jatketaan ja varmistetaan, että ohjelma johtaa vaalikauden aikana tarvittaviin lainsäädäntömuutoksiin ja toimenpiteisiin. Hallitusohjelmaan sisältyy lisäksi kirjaus, jonka mukaan terveys-tarkastajien ja työsuojeluviranomaisten toimivaltuuksia laajennetaan korjauksiin velvoittamisessa.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on tehty selvitys, jossa verrattiin keskenään työsuojelu- ja terveydensuojelulainsäädäntöä toimintaohjelmaan liittyviltä osilta mahdollisten säädösmuutostarpeiden kartoittamiseksi. Lisäksi työturvallisuussäännöksiä valmistele-levassa neuvottelukunnassa on ollut keväällä 2021 keskusteltavana, voidaanko halli-

tusohjelman kirjaus toimivaltuuksien laajentamisesta kattaa sillä, että työsuojeluviranomainen ilmoittaisi valvonnassa esille tulleista rakennusten sisäilmastoon ja kunnossapitoon liittyvistä epäkohdista kunnan terveydensuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisille. Työsuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuuden laajentaminen on sisällytetty maaliskuussa 2022 aloittaneen vähimmäispalkkauksen valvontaa koskevien säännösten muuttamista varten asetetun jaoston toimeksiantoon. Hallituksen esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa syysistuntokaudella 2022.

Lisätietoja: Antti Janas ja Mari Leinonen
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63509 (Leinonen)

1.5 EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutus työsuojelusäädöksiin

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat keväällä 2016 asetuksen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EU 2016/679; tietosuoja-asetus). Tietosuoja-asetus on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä on sovellettu 25.5.2018 lukien sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla on selvitetty, mitä muutoksia tietosuoja-asetus aiheuttaa työsuojelulainsäädäntöön. Muutostarpeita on myös käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa. Tietosuoja-asetuksen edellyttämät muutokset on tarkoitus toteuttaa lainsäädännössä sitä mukaa, kun säädöksiä muutoinkin muutetaan. Niiden työsuojelusäädösten osalta, joihin ei kohdistu muita muutostarpeita kuin tietosuoja-asetuksesta johtuvat, on tarkoitus antaa erillinen hallituksen esitys. Tällä erillisellä esityksellä muutettaisiin työsuojeluhenkilörekisteristä annettua lakia (1039/2001) ja panostajalakia (423/2016). Tämä työsuojelusäädöksiä koskeva erillinen esitys on valmisteilla ministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla virkatyönä. Hallituksen esityksen antaminen siirtyy seuraavalle hallituskaudelle ja eduskunnalle.

Lisätietoja: Jarno Virtanen
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63495

1.6 Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on selvittänyt rakennustyön turvallisuutta koskevan sääntelyn ajantasaisuutta ja toimivuutta. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti rakennustyön turvallisuudesta annettu valtioneuvoston asetus (205/2009) sekä työturvallisuuslain (738/2002) rakennustyötä koskevat säännökset. Aiheesta pyydettiin aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden näkemykset sekä kuultiin työmarkkinajärjestöjä ja muita sidosryhmiä.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta (TTN) asetti kesäkuussa 2020 jaoston, jonka tehtävänä on käydä läpi muutosehdotukset sekä valmistella esitys säännösten lisäämis- tai muuttamistarpeista. Jaoston toimikausi on 1.9.2020-15.9.2022.

Jaoston toiminta keskeytettiin koronaan liittyvien valmistelutehtävien vuoksi vuoden 2021 loppupuolella. Jaosto jatkaa toimintaansa syksyllä 2022. Samassa yhteydessä pidennetään edellä mainittua jaoston toimikautta vuoden 2023 loppuun saakka. Lisätietoa jaostosta, sen kokoonpanosta ja toiminnasta löytyy osoitteesta <https://www.tyosuojelu.fi/tietoa-meista/toiminta/rakennusjaosto>. Verkkosivua päivitetään jaoston työn edetessä.

Lisätietoja: Mari Leinonen ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63509 (Leinonen) ja 02951 63501 (Janas)

1.7 Hallituksen esitys eduskunnalle väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä tehdyn Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työkonferenssissa kesäkuussa 2019 hyväksyttiin yleissopimus ja sitä täydentävä suositus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä. Sopimuksen tarkoituksena on suojella työntekijöitä ja muita työelämässä olevia henkilöitä väkivallalta ja häirinnältä. Väkivaltaa ja häirintää ehkäistään ja poistetaan lähestymistavalla, jonka tulisi kattaa eri keinoja kuten lainsäädäntö, politiikat, strategiat, valvonta, täytäntöönpano, oikeussuojakeinot, seuraamukset, ohjaus ja koulutus.

Violence and Harassment Convention, 2019 (No. 190)

Violence and Harassment Recommendation, 2019 (No. 206)

Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi syksyllä 2019 lausunnot asian kannalta keskeisiltä ministeriöiltä, työmarkkinajärjestöiltä ja muilta tahoilta yleissopimuksen ratifiointiedellytyksistä. Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella keväällä 2020. Hallituksen esitysluonnosta ja saatua lausuntopalautetta on käsitelty ILO-neuvottelukunnassa ja sen sopimusjaostossa. Lausuntopyynnöt sekä annetut lausunnot ovat saatavissa sosiaali- ja terveysministeriön internetsivuilla osoitteessa <https://stm.fi/hankkeet>, hankkeen tunnus on STM068:00/2019.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa 2022. Asiaan kuitenkin vaikuttaa komission ehdotuksen (COM(2020) 24 final) käsittely. Ehdotus koskee jäsenvaltioiden valtuuttamista ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva ILO:n yleissopimus, siltä osin kuin se kuuluu EU:n toimivaltaan. Ehdotuksen käsittely on kesken.

Lisätietoja: Hanna-Mari Pekuri

Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi

Puhelin: 02951 63459

1.8 Työympäristötyön erityisansio- ja ansiomitalista annetun asetuksen muuttaminen

Tasavallan presidentin asetus työympäristötyön erityisansiomitalista annettiin 22.6.2022 ja se tuli voimaan 1.9.2022. Samalla kumottiin aiempi asetus työympäristötyön erityisansio- ja ansiomitalista (106/1997).

Ansiomerkkeihin liittyvät muutokset suunniteltiin työympäristömitalitoimikunnan asettamassa uudistamisryhmässä. Uuden asetuksen mukaan kultainen erityisansiomitali voidaan myöntää erityisen ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta työskentelystä työympäristön kehittämiseksi. Uudistuksen yhteydessä luovuttiin pronssisesta ansiomitalista. Tunnustuksen voi saada henkilö tai yhteisö. Mitalin hallinnointi siirrettiin Tapaturmavaikutuskeskuksesta Työturvallisuuskeskukselle, jossa työympäristötyöhön liittyvien tunnustusten valmistelusta huolehtii palkitsemistoimikunta.

Lisätietoja: Kaisu Ahtola
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63785

1.9 Työkuormituksen hallintaa koskevien säännösten ja ohjeistuksen tarkistaminen

Työmarkkinakeskusjärjestöt esittivät sosiaali- ja terveysministeriölle keväällä 2021, että työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan (TTN) yhteyteen perustetaan työn kuormituksen hallintaan keskittyvä kolmikantainen määräaikainen jaosto, jonka tehtävänä on aiheeseen liittyvän työsuojelusäännösten ja ohjeistuksen tarkastelu ja sen pohjalta kehittämistarpeiden arviointi.

TTN asetti työkuormituksen hallinta -jaoston toimikaudeksi 15.10.2021-31.12.2022. Sen tehtävänä on selvittää ja koota työn kuormituksen hallintaan ja työhyvinvoinnin tukemiseen liittyvien työsuojelua koskevien säännösten, ohjeiden sekä oppaiden muodostama kokonaisuus ja arvioida niiden päivitys- ja kehittämistarve. Työkuormituksen hallinnan osalta jaosto keskittyy psykososiaaliseen kuormitukseen.

Jaoston toimeksiantoa on täydennetty maaliskuussa 2022 siten, että jaoston tulee ottaa työssään huomioon hallituksen 11.2.2022 päättämiin työllisyystoimiin sisältyvä kirjaus koskien työturvallisuuslakia. Jaosto aloittaa edellä todetun lainsäädännön päivitys- ja kehittämistarpeen arvioinnin pohjalta työturvallisuuslain ja/tai muun säädöksen muuttamisen psykososiaaliseen kuormitukseen liittyen tavoitteena vahvistaa työkyvyn tukemista ja työelämässä pysymistä. Toimeksiannon toteuttamiseksi jaoston toimikautta on pidennetty 31.12.2023 saakka.

Lisätietoja: Jenny Rintala ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63421 (Rintala) ja 20351 63501 (Janas)

1.10 Ns. työelämän koronapassia tai vastaavaa vaihtoehtoa koskevan lainsäädännön valmistelu

Hallitus päätti neuvotteluissaan 30.11.2021, että ns. työelämän koronapassin valmistelua jatketaan kolmikantaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 9.12.2021 työryhmän ns. työelämän koronapassia tai vastaavaa vaihtoehtoa koskevan lainsäädännön valmistelua varten. Asettamispäätöksessä valmistelun tavoitteena oli löytää keino tai keinoja entistä parempaan työpaikkojen turvallisuuden hallintaan, millä ehkäistään ja estetään altistumista covid-19-virukselle työssä.

Työryhmä luovutti 11.2.2022 raporttinsa, jossa on laadittu luonnos hallituksen esitykseksi työturvallisuuslain väliaikaisesta muuttamisesta. Työturvallisuuslakiin ehdotettaisiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan työnantajalla olisi oikeus käsitellä tietoa työntekijän covid-19-rokotuksesta tai tämän sairastamasta covid-19-taudista. Tietojen käsittelyoikeus työnantajalla olisi, jos työhön liittyy ilmeinen vaara altistua covid-19-tautia aiheuttavalle virukselle ja tieto on tarpeen työn vaarojen selvittämisen ja arvioinnin tekemiseen tai tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseen virukselle altistumisen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi. Työntekijän olisi pyydettäessä esitettävä työnantajalle luotettava selvitys kyseisistä tiedoista. Esityksessä ehdotettaisiin lisäksi säädettäväksi henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä suojakeinoista. Esityksen tavoitteena on parantaa työnantajan edellytyksiä huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä koronaepidemian aikana.

Niin sanotun koronapassin käyttöön ottamiselle työelämässä ei työryhmässä katsottu olevan edellytyksiä.

Hallituksen koronaministerityöryhmä linjasi 22.2.2022, että työryhmän esitys laitetaan lausuntokierrokselle. Hallituksen esityksen mahdollinen antaminen sekä voimassaoloaika arvioitaisiin lausuntokierroksen jälkeen ottaen huomioon silloin vallitseva epidemiatilanne. Lausuntokierros päättyi 31.3.2022. Tällä hetkellä esityksen antaminen ei ole suunnitteilla.

Lisätietoja: Antti Janas ja Hanna-Mari Pekuri
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63459 (Pekuri)

1.11 Vähimmäispalkkauksen valvontaa koskevien säännösten muuttaminen

Hallitus päätti 11.2.2022 työllisyystoimiensa yhteydessä käynnistää lainvalmistelun koskien työsuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuuden laajentamista sekä alipalkkauksen säätämistä seikaksi, josta työsuojeluviranomainen voi antaa kehotuksen. Tässä yhteydessä otetaan huomioon, etteivät yksityisoikeudelliset tulkintariidat ulotu viranomaisen toimivallan piiriin.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta asetti valmistelua varten jaoston, jonka tehtävänä on laatia hallituksen toimeksiannon reunaehtojen mukainen ehdotus tarvittavista muutoksista työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettuun lakiin. Jaoston toimikausi oli 10.3.-9.9.2022.

Jaoston valmistelun pohjalta työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi laajentamalla työsuojeluviranomaisen toimivaltuuksia alipalkkauksen valvonnassa. Jaoston valmistelemassa esityksessä ehdotetaan, että kirjallinen kehoitus ja velvoittava hallintopäätös voitaisiin antaa asiassa, joka koskee työnantajan velvollisuutta maksaa vähintään lain ja yleissitovan työehtosopimuksen mukaista palkkaa, jonka peruste ja määrä ovat yksiselitteisesti todettavissa.

Alipalkkaukseen puuttumiseksi lakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että työsuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuus poliisille koskisi rikoslain mukaisia petos- ja kiskontarikoksia.

Hallituksen esitysluonnos on lausuntokierroksella 23.9.2022 asti. Tavoitteena on antaa asiasta hallituksen esitys eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Lisätietoja: Jarno Virtanen ja Mari Leinonen
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63495 (Virtanen) ja 02951 63509 (Leinonen)

1.12 Työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta annetun asetuksen (1267/2019) muuttaminen

EU:n syöpädirektiiviä (2004/27/EY) päivitettiin maaliskuussa 2022 julkaistulla direktiivillä (EU) 2022/431. Direktiivi pannaan täytäntöön etupäässä muuttamalla nykyistä valtioneuvoston asetusta työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019). Kansallisen täytäntöön panon tulee olla tehtynä 5.4.2024 mennessä. Asetuksen soveltamisalaa tullaan direktiivin mukaisesti laajentamaan kattamaan aiempien syöpävaarallisten tekijöiden lisäksi myös lisääntymiselle vaaralliset aineet. Asetukseen lisätään myös sitovat raja-arvot nikkelille ja sen yhdisteille, bentseenille sekä akryylinitriilille.

Asetusmuutoksen valmistelu tapahtuu työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaostossa.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565

1.13 Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annetun lain (452/2020) muuttaminen

Maaliskuussa 2022 julkaistulla direktiivillä (EU) 2022/431 päivitettiin EU:n syöpädirektiiviä laajentamalla sen soveltamisalaa kattamaan myös lisääntymiselle vaaralliset aineet. Syöpädirektiivi on Suomessa laitettu täytäntöön ASA-lailla siltä osin kun on kyse työnantajan velvollisuudesta pitää luetteloa työpaikalla käytettävistä vaarallisista aineista ja niille altistuvista työntekijöistä. Näin ollen ASA-lakia on direktiivimuutoksen täytäntöönpanemiseksi muutettava siten, että se kattaa myös lisääntymiselle vaaralliset aineet.

Lakimuutoksen valmistelu tapahtuu työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaostossa.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565